
مناظره در سمینارهای علمی

کنفرانسهای علمی-تخصصی عموماً قالب اجرایی مشابهی دارند و قسمت اصلی آنها شامل ارائه مقالات توسط محققین و بحثهای کوتاه در خصوص نتایج این تحقیقات است. البته در بعضی از این کنفرانسها، تعداد محدودی سخنرانی خاص توسط افراد صاحب نظر نیز گنجانده می شود.

در سالهای اخیر در بعضی کنفرانسها قسمت جدیدی به عنوان مناظره علمی نیز گنجانده شده است که بدلیل اهمیت و تاثیر گسترده آن در شرکت کنندگان و معرفی آن بعنوان یک الگو برای استفاده در داخل کشور، این گزارش کوتاه تنظیم شده است.

قالب اجرایی

این مناظره در خصوص یک موضوع تخصصی صورت می گیرد که در مورد پاسخ به آن در بین افراد صاحب نظر اختلاف وجود دارد. بعنوان مثال در دو کنفرانسی که نویسنده در آن شرکت داشته موضوع امکان ساختن واکسن برای بیماری HIV-ADIS در آینده نزدیک و همچنین تاثیر گرم شدن هوا بر روی بیماری مالاریا در اروپا به مناظره گذاشته شد.

شکل اجرایی مناظره به این صورت است که ابتدا یک داور بصورت خلاصه موضوع را برای شرکت کنندگان در طی چند دقیقه بیان می نماید و دلایل وجود اختلاف نظر در آن موضوع را ارائه می کند. سپس از شرکت کنندگان خواسته می شود تا بر اساس استدلالات خود به موضوع مورد مناظره رای دهند تا قبل از بحث، بصورت کلی مشخص شود چه گرایشی دارد.

سپس یک یا دو نفر بعنوان موافق و مخالف در رابطه با موضوع سخن می گویند. البته این افراد از قبل مشخص شده اند و صحبتهایشان کوتاه (حداکثر ۱۰ دقیقه)، علمی و در عین حال همراه با یک نوع هیجان است. بعد از این صحبتها، به تعداد محدودی از شرکت کنندگان وقت داده خواهد شد تا کوتاه به عنوان موافق یا مخالف صحبت کنند. در قسمت آخر نیز مجدد به طرفین منظره چند دقیقه وقت داده می شود تا از نظرات خود دفاع نمایند.

در آخرین قسمت مناظره مجدد از شرکت کنندگان رای گیری به عمل می آید تا مشخص شود که آیا بحث کنندگان توانسته اند نظرات حضار را تغییر دهند یا نه.

تأثیرات این گونه مناظرات

جدای از ارزش کاربردی این مناظرات، در طی بحث، شرکت کنندگان به شدت تحت تأثیر موضوعات مطرح شده قرار می‌گیرند و به فکر کردن واداشته می‌شوند. بدین جهت یکی از مهمترین و با ارزشترین نتایج این گونه مناظرات، واداشتن شرکت کنندگان به تفکر است که در عمل باعث تولید ایده‌های تحقیقاتی ارزشمندی خواهد شد. بعبارت دیگر در تربیت تفکر پژوهش‌پروری نقش بسیار موثری ایفا می‌کند.

همچنین این تصمیمات می‌تواند نتایج کاربردی نیز داشته باشد. نکته جالب آن است که نتایج هر دو مناظره علمی که نویسنده در آن شرکت داشته توسط معتبرترین مجلات علمی به چاپ رسیده است و در حال حاضر در بسیاری از مقالات و یا جلسات تصمیم‌گیری به نتایج رای‌گیری آخر مناظرات مذکور اشاره شده و به آن به عنوان یک نظر معتبر که توسط افراد کارشناس گرفته شده است استناد می‌شود.

کاربرد اینگونه مناظرات در کشور

در جریان سیاستگذاریهای خرد و کلان کشور موضوعات بسیار زیادی وجود دارد که یافتن پاسخ آنها بدون در نظر گرفتن نظرات متخصصین میسر نیست. بعنوان مثال در زمینه بهداشت و درمان کشور از سوالات کلانی مانند ادغام آموزش پزشکی با وزارت آموزش، تحقیقات و فناوری تا سوالات بسیار تخصصی مانند بکارگیری متدهای ویژه درمانی/جراحی وجود دارد که نظرات کارشناسی می‌توانند مسئولین تصمیم‌گیری‌کننده را بسیار کمک نماید.

در نظر داشته باشید که در بسیار از سمینارهای علمی، بین یافته‌های علمی با تصمیم‌گیریهای اجرایی هیچ رابطه‌ای تعریف شده‌ای وجود ندارد. بعبارت دیگر شرکت کنندگان در سمینارها معمولاً بعد از شرکت، اگرچه ممکن است از نظر علمی برداشتهای خوبی داشته باشند ولی معمولاً در عمل، بصورت روشن و صریح هیچ تصمیم، توصیه و یا راهنمایی کارشناسانه‌ای را به مقامات مسئول اجرایی ارایه نمی‌کنند. بعبارت دیگر فاصله و شکاف بین علم و عمل چندان پر نمی‌شود. به همین دلیل بنظر می‌رسد شاید این گونه بحثها و مناظرات در کنار بخش صرفاً علمی سمینارها، بتواند در کاربردی نمودن نتایج تحقیقات بسیار کارآ باشد.

البته باید توجه داشت که انتخاب موضوع مناسب برای مناظره و انتخاب کارشناس و صاحب نظر برای ارایه بحثی دقیق و کارشناسانه بسیار با اهمیت است.